

Zaak C-228/23

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

12 april 2023

Verwijzende rechter:

Conseil d'État (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

12 april 2023

Verzoekende partij:

Association AFAÏA

Verwerende partij:

Institut national de l'origine et de la qualité (INAO)

De Conseil d'État (hoogste bestuursrechter, Frankrijk) [OMISSIS]

rechtdoende in bestuursgeschillen

[OMISSIS]

Gelet op de navolgende procedure:

Bij verzoekschrift en memorie van repliek, die op 22 oktober 2020 en 22 maart 2022 zijn ingeschreven bij het secretariaat van de afdeling bestuursrechtspraak van de Conseil d'État, verzoekt Association AFAÏA de Conseil d'État:

1°) het besluit van 4 februari 2020, waarbij het institut national de l'origine et de la qualité (INAO) (nationaal instituut voor oorsprong en kwaliteit) haar verzoek tot wijziging van de leeswijzer van verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007 en verordening (EG) nr. 889/2008 van de Commissie van 5 september 2008 voor zover daarin het begrip „industriële veehouderij”¹ in de zin

¹ Noot van de vertaler: Het verzoek om een prejudiciële beslissing van de Conseil d'État betreft met name de vraag of het in de Franse versie van de toepasselijke Uniewetgeving vervatte begrip „élevage industriel” (in de Nederlandse versie: „niet-grondgebonden veehouderij”) overeenstemt met het begrip „élevage hors sol”, welk laatste begrip als zodanig niet voorkomt in

van bijlage I bij verordening (EG) nr. 889/2008 wordt gedefinieerd, heeft afgewezen, wegens bevoegdheidsoverschrijding nietig te verklaren;

2°) INAO te gelasten de leeswijzer binnen een maand na kennisgeving van zijn beslissing dienovereenkomstig te wijzigen en dit vergezeld te doen gaan van publicatiemaatregelen waaruit blijkt dat de nieuwe uitlegging met betrekking tot de definitie van mest afkomstig van industriële veehouderijen niet langer van toepassing of van kracht is;

[OMISSIS]

Association AFAÏA voert hiertoe het volgende aan:

- INAO is niet bevoegd om aanvullende maatregelen vast te stellen voor de toepassing van verordening (EG) nr. 834/2007 en verordening (EG) nr. 889/2008;
- de uitlegging die in de leeswijzer wordt gegeven en die erop neerkomt dat het voor de biologische landbouw verboden is meststoffen te gebruiken die afkomstig zijn van vee dat wordt gehouden in kooien, op een latten- of roosterconstructie en waarbij de in bijlage I bij richtlijn 2011/92/EU vastgestelde drempels worden overschreden, miskent de betekenis en de reikwijdte van de verordeningen;
- deze uitlegging en de wijzigingen die er in korte tijd in zijn aangebracht, doen afbreuk aan de beginselen van rechtszekerheid en van gewettigd vertrouwen;
- deze uitlegging, die restrictiever is dan die in andere lidstaten van de Europese Unie wordt gegeven, zal mogelijk leiden tot aanzienlijke concurrentievervalsingen tussen producenten in verschillende lidstaten.

Bij twee verweerschriften, ingeschreven op 7 mei 2021 en 9 september 2022, vraagt INAO om afwijzing van het verzoek [OMISSIS]. INAO stelt dat de door verzoekster aangevoerde middelen ongegrond zijn.

[OMISSIS]

Gelet op de andere stukken in het dossier;

Gelet op:

de Uniewetgeving, maar wel het verwante begrip „production animale hors sol” (in de Nederlandse versie: „niet-grondgebonden dierlijke productie”). Terwijl in het Frans in verband met veehouderij/dierlijke productie dus twee onderscheiden termen („industriël” en „hors sol”) worden gebruikt, hanteert het Nederlands slechts één term, namelijk „niet-grondgebonden”. Om verwarring te voorkomen en het onderscheid in de Franse taalversie tot uitdrukking te brengen in de Nederlandse vertaling van het verzoek, werd ervoor gekozen het begrip „élevage industriel” te vertalen met „industriële veehouderij” (en dus niet met „niet-grondgebonden veehouderij”). Waar nodig werd tevens aangegeven dat het om het begrip uit de Franse taalversie gaat.

- het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;
- verordening (EEG) nr. 2092/91 van de Raad van 24 juni 1991;
- verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007;
- uitvoeringsverordening (EG) nr. 889/2008 van de Commissie van 5 september 2008;
- verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017;
- verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018;
- uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165 van de Commissie van 15 juli 2021;
- richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011;
- [OMISSIS]

Overweegt het volgende:

- 1 Uit de stukken van het dossier blijkt dat het Institut national de l'origine et de la qualité (INAO) in januari 2020 zijn leeswijzer voor de Europese verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en voor de Europese verordening (EG) nr. 889/2008 van de Commissie van 5 september 2008 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van verordening (EG) nr. 834/2007 heeft gewijzigd om met name het in bijlage I bij verordening nr. 889/2008 opgenomen verbod op het gebruik op biologische grond van meststoffen en bodemverbeteringsmiddelen van dierlijke oorsprong „afkomstig van industriële veehouderijen” aldus uit te leggen dat mest „van veehouderijen die gebruik maken van een systeem dat volledig bestaat uit latten- of roosterconstructies en die de in bijlage I bij richtlijn 2011/92/EU vastgestelde drempels overschrijden”, en mest „van veehouderijen die gebruik maken van kooien en die dezelfde drempels overschrijden”, niet mag worden gebruikt. Association AFAÏA, een beroepsvereniging die tot doel heeft de collectieve belangen van de producenten van organische meststoffen te behartigen, vordert nietigverklaring wegens bevoegdheidsoverschrijding van het besluit van 4 februari 2020 waarbij INAO haar verzoek tot wijziging van de leeswijzer voor zover daarin het begrip „industriële veehouderijen” in de zin van bijlage I bij verordening (EG) nr. 889/2008 wordt gedefinieerd, heeft afgewezen, en dat INAO wordt gelast de leeswijzer binnen een maand na de kennisgeving van zijn beslissing te wijzigen en deze wijziging vergezeld te doen gaan van publicatiemaatregelen waaruit blijkt dat de nieuwe uitlegging van het begrip „mest afkomstig van industriële veehouderijen” niet langer van kracht is.

- 2 [OMISSIS]
- 3 In de eerste plaats [OMISSIS] zijn de in aanmerking te nemen Europese verordeningen die welke op de datum van deze beslissing van toepassing zijn, namelijk verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 inzake de biologische productie en de etikettering van biologische producten en tot intrekking van verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad, en uitvoeringsverordening (EU) 2021/165 van de Commissie van 15 juli 2021 tot toelating van het gebruik van bepaalde producten en stoffen in de biologische productie en tot vaststelling van de lijst van deze producten en stoffen. In de tweede plaats heeft INAO weliswaar een nieuwe leeswijzer voor de biologische regelgeving op de website geplaatst, die vanaf 1 januari 2022 van toepassing is, maar in punt 192 van deze leeswijzer wordt exact dezelfde uitlegging van het begrip „industriële veehouderij” gegeven als die welke door Association AFAÏA wordt betwist, hetgeen moet worden beschouwd als een betwisting van het bepaalde in punt 192 van de nieuwe leeswijzer.
- 4 Verordening (EU) 2018/848 van 30 mei 2018 definieert in artikel 3 „biologische productie” als *„het gebruik (...) van productiemethoden die in overeenstemming zijn met deze verordening in alle stadia van de productie, bereiding en distributie”*. In artikel 4 van deze verordening worden als doelstellingen die met biologische productie worden nagestreefd onder meer genoemd: *„(...) b) in stand houden van de vruchtbaarheid van de bodem op lange termijn; / (...) d) in aanzienlijke mate bijdragen aan een niet-toxisch milieu; / e) bijdragen aan hoge normen voor dierenwelzijn (...)”*. In artikel 5 van deze verordening staat: *„De biologische productie is een duurzaam beheersysteem dat is gebaseerd op de volgende algemene beginselen: / (...) / g) de beperking van het gebruik van externe productiemiddelen; waar externe productiemiddelen vereist zijn of de in punt f) bedoelde passende beheerpraktijken en -methoden niet bestaan, worden de externe productiemiddelen beperkt tot: / i) productiemiddelen van de biologische productie; / (...) / ii) natuurlijke stoffen of natuurlijke derivaten; (...)”*. Artikel 6 van de verordening bepaalt: *„Wat betreft landbouwactiviteiten en aquacultuur is de biologische productie met name gebaseerd op de volgende specifieke beginselen: / a) de instandhouding en verbetering van het bodemleven en de natuurlijke bodemvruchtbaarheid (...); / b) de beperking van het gebruik van niet-hernieuwbare hulpbronnen en externe productiemiddelen tot een minimum; / c) het recyclen van afval en bijproducten van plantaardige en dierlijke oorsprong tot productiemiddelen voor de plantaardige en de dierlijke productie; (...)*. Artikel 9 van dezelfde verordening bepaalt: *„(...) / 3. Voor de toepassing en het gebruik als bedoeld in de artikelen 24 en 25 en in bijlage II mogen in de biologische productie alleen uit hoofde van die bepalingen toegelaten producten en stoffen worden gebruikt, mits het gebruik ervan ook is toegelaten in de niet-biologische productie overeenkomstig de Unierechtelijke bepalingen ter zake en, in voorkomend geval, daarop gebaseerde nationale bepalingen. (...)”*. Artikel 12 van die verordening, waarin de „voorschriften voor de plantaardige productie” worden gedefinieerd, luidt: *„1. Exploitanten die planten of plantaardige producten produceren, nemen met name de gedetailleerde voorschriften van*

bijlage II, deel I, in acht. (...)”. Artikel 14 van deze verordening, waarin de „voorschriften voor de dierlijke productie” worden gedefinieerd, luidt: „1. Exploitanten van dierlijke productie nemen met name de gedetailleerde productievoorschriften van bijlage II, deel II (...) in acht. (...)”. Artikel 24 van deze verordening, betreffende de „Toelating van producten en stoffen voor gebruik in de biologische productie”, bepaalt: „De Commissie kan het gebruik van bepaalde producten en stoffen in de biologische productie toelaten en neemt deze toegelaten producten en stoffen in restrictieve lijsten op, mits zij worden gebruikt als: (...) / b) meststof, bodemverbeteraar of nutriënt, (...)”. Bijlage II bij deze verordening bepaalt in „Deel I: Voorschriften voor de plantaardige productie” dat „1.9.2. De vruchtbaarheid en biologische activiteit van de bodem worden gehandhaafd en vergroot (...) / c) in alle gevallen, door het toepassen van dierlijke mest of organisch materiaal, bij voorkeur gecomposteerd, van biologische productie. / 1.9.3. Indien de toepassing van de in de punten 1.9.1 en 1.9.2 bedoelde maatregelen niet volstaat om aan de nutritionele behoeften van de planten te voldoen, mag slechts gebruik worden gemaakt van een strikt noodzakelijke hoeveelheid meststoffen en bodemverbeteraars die krachtens artikel 24 voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten. (...)”. In dezelfde bijlage staat in „Deel II: Voorschriften voor de dierlijke productie”, onder „Algemene voorschriften”, het volgende: „(...) 1.1. Behalve in het geval van de bijenteelt is de niet-grondgebonden dierlijke productie verboden, indien de landbouwer die voornemens is aan biologische dierlijke productie te doen geen landbouwgrond beheert en geen schriftelijke samenwerkingsovereenkomst heeft met een landbouwer met betrekking tot het gebruik van biologische productie-eenheden of productie-eenheden in omschakeling voor die dieren”, dat „1.4.2.1. (...) biologische dieren biologische grond (moeten) begrazen (...)”, dat „1.6.3. De bezettingsdichtheid in de gebouwen moet voorzien in het comfort, het welzijn van de dieren en de soortspecifieke behoeften van de dieren, en met name afhankelijk zijn van de soort, het ras en de leeftijd van de dieren. (...) / 1.6.8 Het gebruik van kooien, hokken en batterijen voor het kweken van dieren is voor geen enkele diersoort toegestaan.” en bevat ook, onder de specifieke voorschriften voor de verschillende diersoorten, eisen met betrekking tot de bodem van de huisvesting, die niet volledig uit een latten- of roosterconstructie mag bestaan.

- 5 Voor de toepassing van de bepalingen die in het voorgaande punt zijn opgenomen, moet worden gewezen op uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165 van de Commissie van 15 juli 2021. Artikel 2 van deze uitvoeringsverordening bepaalt: „Voor de toepassing van artikel 24, lid 1, punt b), van verordening (EU) 2018/848 mogen alleen de in bijlage II bij deze verordening vermelde producten en stoffen in de biologische productie als meststoffen, bodemverbeteraars en nutriënten worden gebruikt voor plantenvoeding (...) mits zij voldoen aan de desbetreffende bepalingen van het recht van de Unie (...)”. In bijlage II staat: „De in deze bijlage opgenomen meststoffen, bodemverbeteraars en nutriënten mogen in de biologische productie worden gebruikt, mits zij voldoen aan: / - de desbetreffende wetgeving van de Unie en van de lidstaten inzake meststoffen, en met name – waar van toepassing – verordening (EG) nr. 2003/2003 en verordening (EU) 2019/1009, en / - de wetgeving van de Unie inzake dierlijke bijproducten, en met

name verordening (EG) nr. 1069/2009 en verordening (EG) nr. 142/2011, in het bijzonder de bijlagen V en XI". De vermelde producten omvatten „*Stalmest*”, „*Gedroogde stalmest en gedehydrateerde pluimveemest*”, „*Gecomposteerde dierlijke mest, met inbegrip van pluimveemest en gecomposteerde stalmest*” en „*Vloeibare dierlijke mest*”, met de specificatie „*Het product mag niet afkomstig zijn van niet-grondgebonden veehouderij*”.

- 6 Het begrip „*industriële veehouderijen*”, zoals gebruikt in de Franse versie van uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165, wordt in deze verordening niet gedefinieerd, en ook niet in verordening (EU) 2018/848. Hoewel hetzelfde begrip voorkomt in de meeste taalversies van deze uitvoeringsverordening, waaronder met name de Engelse versie, wordt in onder meer de Deense, de Nederlandse en de Portugese versie daarentegen het begrip „*niet-grondgebonden veehouderij*” gebruikt. Dit laatste begrip wordt in deze twee verordeningen ook niet nader gedefinieerd, aangezien in punt 1.1. van deel II van bijlage II bij verordening (EU) 2018/848 slechts staat, zoals aangehaald in punt 4, dat „*niet-grondgebonden dierlijke productie*” verboden is indien de landbouwer die voornemens is aan biologische dierlijke productie te doen geen landbouwgrond beheert en geen schriftelijke samenwerkingsovereenkomst heeft met een landbouwer met betrekking tot het gebruik van biologische productie-eenheden voor die dieren. Voorts blijkt uit de nota van de expertgroep die de Europese Commissie in mei 2021 heeft bijeengeroepen om de reikwijdte van het begrip „*industriële veehouderij*” af te bakenen, dat bij gebreke van een nauwkeurige definitie, de toepassing van dit begrip moet worden gebaseerd op een reeks indicatoren, waaronder met name het houden van vee in kooien, het niet toestaan dat dieren zich 360 graden verplaatsen, de niet-grondgebonden veehouderij, de aard van de huisvesting (dichte bodem, verlichting...), de overschrijding van bepaalde dichtheidsgrenzen en de voedingsomstandigheden (antibiotica, genetisch gemodificeerde organismen).
- 7 De in het vorige punt genoemde discrepantie tussen de taalversies van uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165 bestond ook al tussen de taalversies van uitvoeringsverordening (EG) nr. 889/2008, die door de eerstgenoemde verordening werd vervangen. Op grond van artikel 12 van verordening (EG) nr. 834/2007, dat voorzag in de toepassing in de biologische landbouw van dierlijke mest van biologische productie, maar dat ook het gebruik toestond van meststoffen en bodemverbeteraars die door de Commissie waren toegelaten, stond uitvoeringsverordening (EG) nr. 889/2008 het gebruik van dezelfde producten toe, met uitzondering van die welke afkomstig waren van, in de Franse en in de Engelse taalversie, „*industriële veehouderijen*”, en, in andere taalversies, „*niet-grondgebonden veehouderijen*”, zonder deze begrippen te definiëren. Artikel 16 van deze uitvoeringsverordening bepaalt echter dat „*De niet-grondgebonden dierlijke productie, waarbij de betrokken marktdeelnemer geen landbouwgrond beheert en/of geen schriftelijke overeenkomst met een andere marktdeelnemer is aangegaan overeenkomstig artikel 3, lid 3, (...) verboden [is]*”. Voorts werden deze vergunningen genoemd als vallende onder „*vergunningen uit hoofde van verordening (EEG) nr. 2092/91 die worden gehandhaafd op grond van artikel 16,*

lid 3, onder c), van verordening (EG) nr. 834/2007”, waarin het volgende is bepaald: „Producten en stoffen die vóór de vaststelling van deze verordening werden gebruikt voor doeleinden die stroken met het bepaalde in lid 1, mogen na de bedoelde vaststelling verder worden gebruikt. De Commissie kan dergelijke producten of stoffen hoe dan ook volgens de in artikel 37, lid [2], bedoelde procedure van de lijst verwijderen.”

- 8 Verordening (EEG) nr. 2092/91 van de Raad van 24 juni 1991, ingetrokken bij verordening (EG) nr. 834/2007 van 28 juni 2007, bevatte oorspronkelijk geen beperkingen op het gebruik van de betrokken producten, maar bepaalde in de Franse versie van bijlage II, die sinds 2006 van kracht is, met betrekking tot „Dierlijke mest” en „Gedroogde dierlijke mest en gedehydrateerde kippemest” het volgende: „Het product mag alleen afkomstig zijn van extensieve veehouderij in de zin van artikel 6, lid 5, van verordening (EEG) nr. 2328/91”, waarmee in laatstgenoemde bepaling wordt bedoeld „veehouderijen met niet meer dan drie grootvee-eenheden per hectare van de totale oppervlakte voedergewassen” en, wat betreft „Gecomposteerde dierlijke mest, met inbegrip van pluimveemest” en „Vloeibare dierlijke mest”: „Het product mag niet afkomstig zijn van niet-grondgebonden veehouderijen”, zonder nadere omschrijving van het begrip „niet-grondgebonden veehouderijen”. In de Engelse versie van deze bepalingen werd de term „industriële veehouderij” gebruikt. In de leidraad van de Europese Commissie voor de toepassing van deze bepalingen, waarin ook het begrip „industriële veehouderij” werd gebruikt, werd benadrukt dat het aan de lidstaten is om de reikwijdte ervan te bepalen, waarbij werd gesuggereerd dat dit begrip ook betrekking moeten hebben op landbouwbedrijven die zowel een inrichting hebben waarin dieren zich niet 360 graden kunnen verplaatsen of overwegend in het donker of zonder rustplek worden gehouden, als een inrichting zonder landbouwgrond voor de teelt van landbouwgewassen waarop mest kan worden uitgereden.
- 9 Tot staving van haar verzoek om nietigverklaring van de weigering om de bestreden bepalingen van de leeswijzer van INAO te wijzigen, betoogt Association AFAIA met name dat de bepalingen van deze leeswijzer geen rekening houden met de reikwijdte van de betrokken verordeningen, aangezien het in deze verordeningen gebruikte begrip „industriële veehouderij” moet worden opgevat als een verwijzing naar niet-grondgebonden veehouderijen, terwijl de in de leeswijzer gehanteerde uitlegging alle veehouderijen uitsluit die gebruik maken van integraal systeem met een planken- of roosterconstructie en kooien boven een bepaald aantal dieren, ook al zijn deze bedrijven niet noodzakelijkerwijs niet-grondgebonden veehouderijen.
- 10 INAO voert in verweer aan dat het zijn uitlegging in de leeswijzer baseert op de vereisten van de biologische landbouw, die worden beschreven in de preambule van verordening (EG) nr. 834/2007 van de Raad van 28 juni 2007, waarin het volgende staat: „De biologische productie is een alomvattend systeem van landbouwbeheer en levensmiddelenproductie waarbij de beste praktijken op milieugebied worden gecombineerd met een hoog niveau van biodiversiteit, de

instandhouding van natuurlijke hulpbronnen, de toepassing van strenge normen op het gebied van dierenwelzijn en een productie die is afgestemd op de voorkeur van bepaalde consumenten voor producten die worden vervaardigd met natuurlijke stoffen en procedés.” INAO merkt ook op dat het consequenties heeft verbonden aan de gewijzigde terminologie in de Franse versie van verordening (EG) nr. 834/2007 en verordening (EG) nr. 889/2008, waarbij het begrip „industriële veehouderij” in de plaats is gekomen voor het begrip „grondgebonden veehouderij” dat in de gewijzigde verordening (EEG) nr. 2092/91 van de Raad van 24 juni 1991 was opgenomen. INAO betoogt dat de Franse autoriteiten, door het begrip „industriële veehouderij” zo uit te leggen dat het verwijst naar de huisvestingsomstandigheden van de dieren, zowel wat betreft de bewegingsvrijheid en de toegang tot buitenruimten als wat betreft de bezettingsdichtheid, en door de gangbare opvatting van de term „industriële” te volgen, die verwijst naar de mechanisering van de processen en het massale karakter van de productie, bedrijven hebben willen uitsluiten waarvan de omvang en de omstandigheden van de veehouderij niet verenigbaar zijn met de doelstellingen van voornoemde verordening, waaronder het welzijn van de dieren en het vertrouwen van de consument in de productieketen van de biologische landbouw, en dat deze autoriteiten derhalve de context en de doelstellingen van verordening (EG) nr. 889/2008 niet hebben miskend. INAO stelt dat uit een onderzoek dat in april 2020 door de nationale federatie voor biologische landbouw in 19 lidstaten is uitgevoerd, blijkt dat het begrip industriële veehouderij door de meerderheid van hen zo wordt opgevat dat het ook betrekking heeft op bedrijven die gebruik maken van kooien, planken- en roosterconstructies en die bepaalde drempels voor het aantal dieren per veehouderij overschrijden. Uit dit onderzoek blijkt echter ook dat de door deze lidstaten gehanteerde drempelwaarden voor een aantal van hen restrictiever zijn dan die van INAO, dat de drempelwaarden heeft overgenomen van richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, die voorschrijft dat een milieueffectbeoordeling is vereist voor „installaties voor intensieve pluimvee- of varkenshouderij met meer dan: / a) 85.000 plaatsen voor mesthoenders, 60.000 plaatsen voor hennen; / b) 3.000 plaatsen voor mestvarkens (van meer dan 30 kg); of / c) 900 plaatsen voor zeugen”, en dat sommige lidstaten ook criteria hanteren met betrekking tot diervoeding, waarbij diervoeding die genetisch gemodificeerde organismen bevatten, worden uitgesloten.

- 11 In de eerste plaats is het begrip „industriële veehouderij” niet gedefinieerd in verordening (EU) 2018/848 en uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165, en ook niet in de eerdere verordeningen waarin dit begrip werd gebruikt. Bovendien blijkt uit de stukken in het dossier dat dit begrip in verschillende lidstaten verschillend wordt uitgelegd. Sommige lidstaten blijven dit begrip namelijk gelijkstellen met het begrip „niet-grondgebonden veehouderij”, terwijl andere lidstaten een onderscheid maken tussen beide begrippen en het begrip „industriële veehouderij” invullen aan de hand van technische eisen en variabele drempelwaarden voor het aantal te houden dieren, of, zoals geldt voor sommige van deze lidstaten, aan de hand van eisen op het gebied van voeding.

- 12 In de tweede plaats volgt uit de in de punten 4 en 5 aangehaalde bepalingen ten eerste dat bij biologische plantaardige productie de dierlijke mest die voor de bemesting van de bodem wordt gebruikt, in beginsel afkomstig moet zijn van de biologische productie zelf, maar dat, wanneer dat niet volstaat om aan de nutritionele behoeften van de planten te voldoen, slechts gebruik mag worden gemaakt van een strikt noodzakelijke hoeveelheid meststoffen en bodemverbetersaars die voor gebruik in de biologische productie zijn toegelaten als omschreven in bijlage II bij uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165. Uit deze bepalingen volgt ook dat in het geval van biologische dierlijke productie niet-grondgebonden productie is verboden, dat het gebruik van kooien, kisten en batterijen voor het kweken van dieren voor geen enkele diersoort is toegestaan, en dat gebouwen waar dieren worden gehuisvest voor runderen, schapen en varkens moeten zijn voorzien van een lig- of rustruimte met een dichte bodem zonder lattenconstructie, dat voor pluimvee geldt dat ten minste één derde van het vloeroppervlak dicht moet zijn, dat wil zeggen zonder latten- of roosterconstructie, en dat in de stallen voor leghennen een voldoende groot gedeelte van het vloeroppervlak beschikbaar moet zijn voor het opvangen van de uitwerpselen van de vogels. Echter, deze elementen zijn gelet op de in punt 11 vermelde onzekerheden, op zichzelf niet voldoende om te kunnen bepalen of het in [de Franse taalversie van] bijlage II bij uitvoeringsverordening (EU) 2021/1165 gehanteerde begrip „industriële veehouderij”, gelet op de context van deze bepaling en het door deze verordening nagestreefde doel, moet worden gelijkgesteld met het begrip „niet-grondgebonden veehouderij” en of, indien dit niet het geval is, het gebruik van systemen die volledig uit planken, roosters of kooien bestaan, boven een bepaald aantal dieren noodzakelijkerwijs daaronder valt.
- 13 Het antwoord op het middel van Association AFAÏA dat de uit de bestreden bepalingen voortvloeiende uitlegging de betekenis en de reikwijdte miskent van de bepalingen van verordening (EU) 2021/1165 die het gebruik in de biologische landbouw van meststoffen en bodemverbetersaars afkomstig van industriële veehouderijen verbieden, hangt dus af van het antwoord op de volgende vragen: in de eerste plaats de vraag of het begrip „industriële veehouderij” zo moet worden uitgelegd dat het hetzelfde betekent als het begrip „niet-grondgebonden veehouderij”; in de tweede plaats, indien het antwoord op de vorige vraag luidt dat het begrip „industriële veehouderij” verschilt van dat van het begrip „niet-grondgebonden veehouderij”, de vraag welke criteria in aanmerking moeten worden genomen om te bepalen of een veehouderij als industrieel in de zin van [de Franse taalversie van] bijlage II bij die verordening moet worden aangemerkt.
- 14 De in punt 13 genoemde vragen zijn bepalend voor de beslechting van het onderhavige geschil en duiden op een ernstige moeilijkheid bij de uitlegging van het recht, aangezien er geen rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie bestaat die het voorwerp en de reikwijdte van de betrokken bepalingen verduidelijkt. Bijgevolg moeten deze vragen overeenkomstig artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie aan het Hof worden

voorgelegd en moet de behandeling van het verzoek van Association AFAÏA worden geschorst totdat het Hof uitspraak heeft gedaan.

BESLIST:

[OMISSIS] De behandeling van het door Association AFAÏA ingediende verzoek wordt geschorst totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie zich over de volgende vragen heeft uitgesproken:

1) Moet bijlage II bij verordening (EU) 2021/1165 van de Commissie van 15 juli 2021 ter uitvoering van verordening (EU) 2018/848 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 aldus worden uitgelegd dat het [in de Franse taalversie van deze bijlage] opgenomen begrip „industriële veehouderij” hetzelfde betekent als het begrip „niet-grondgebonden veehouderij”?

2) Indien het begrip „industriële veehouderij” moet worden onderscheiden van het begrip „niet-grondgebonden veehouderij”, welke criteria moeten dan in aanmerking worden genomen om te bepalen of een veehouderij als industrieel in de zin van [de Franse taalversie van] bijlage II bij verordening (EU) 2021/1165 moet worden aangemerkt?

[OMISSIS]